

Ob 90. življenjskem jubileju zaslužnega prof. dr. Franceta Strmčnika

»Verjemite tistim, ki resnico iščejo, in dvomite v tiste, ki mislijo, da so jo že našli,« je citat, s katerim prof. dr. France Strmčnik pospremi uvodno poglavje obsežne monografije Didaktika. Upala bi si reči, da je to ena temeljnih značilnosti našega jubilaranta – iskanje resnice in nenehno preverjanje teoretskih izhodišč, izkušenj prakse, sogovornikov, samega sebe kot pronicljivega, skrbnega, natančnega, kritičnega misleca v razmerju do pedagoških in še posebno didaktičnih vprašanj. Poleg tega ga označujejo življenjska trdnost, klenost, pa vedrost in smisel za humor, za katerega se mi zdi, da ga je z leti vedno več.

Ob tako bogati beri njegovega znanstvenoraziskovalnega dela, številnih objav, člankov in monografij ter strokovnega dela na mnogih področjih bo ta zapis samo poskus predstavitve nekaterih temeljnih del jubilaranta. Skoraj nemogoče je prikazati vso širino, raznovrstnost in poglobljenost njegovega udejstvovanja.

Objave prof. Strmčnika segajo tako na področje teorije vzgoje kot zgodovine pedagogike in didaktike. Slednja je postala njegovo osrednje področje raziskovanja, pisanja in poučevanja. Več kot 40 let je bil profesor didaktike študentom pedagogike in bodočim učiteljem. Upam si trditi, da je to tudi v temelju oblikovalo bistvena vprašanja njegovega razmišljanja, raziskovalnega dela in pisnega ustvarjanja. V vseh teh letih je objavil prek tristo bibliografskih enot, med njimi devet samostojnih monografij ter okoli 230 znanstvenih in strokovnih člankov ali prispevkov v zbornikih posvetov. Predaval je številnim učiteljem na raznolikih šolah in jim prenašal svoje znanje ter izkušnje. Ko sem kot asistentka zadnje leto pred upokojitvijo prihajala na njegova predavanja, je bil vedno v kabinetu že pred mano, s svežnjem zapiskov pred seboj, v skrbni pripravi na predavanja. Zdelo se mi je presenetljivo in zanimivo, s kolikšno skrbnostjo in odgovornostjo do študentov se je pripravljaj na predavanja. Čeprav je natančno poznal stroko in vsebino študijskega programa, se je pred vsakim predavanjem in seminarjem poglobil v njegovo kakovostno izvedbo. V zadnjih letih njegovega dela na fakulteti je bilo zanimivo, koliko humorja so vključevala njegova predavanja in koliko izzivov je vedno znova postavljaj študentom, da bi jih spodbudil k razmišljanju s pomočjo problemskih vprašanj oz. vprašanj o njihovih izkušnjah. Spodbujaj je k preizpraševanju njihove lastne izkušnje, da bi mogel graditi svoje predavanje na trdnem temelju že usvojenega znanja in kritične refleksije lastne izkušnje.

Njegova ustvarjalna moč je skoraj neskončna. Pisal je še v svojih poznih letih, dolgo po upokojitvi. Zdi se, kot da mu ne zmanjka niti gradiva niti moči za ustvarjanje. Oboje je zavidanja vredno, ali bolje rečeno, za oboje smo lahko neskončno hvaležni.

Njegova življenjska pot se je začela 10. julija 1928 v Šmartnem pri Slovenj Gradcu, družina pa se je kmalu preselila in živela v Črni na Koroškem. Zaradi svojega sodelovanja v odporu proti okupatorju je proti koncu druge svetovne vojne preživel